

Εξαρτησιογόνες ουσίες

Μισουρίδου Ευδοκία , MSc, PhD,
Επίκουρη Καθηγήτρια στη Νοσηλευτική Ψυχικής
Υγείας

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Κατηγοριοποίηση ψυχοδραστικών ουσιών

- **Οπιοειδείς ουσίες** (Όπιο, Μορφίνη, Ηρωίνη, Κωδεΐνη, Μεθαδόνη)
- **Κατασταλτικά του ΚΝΣ** (Αλκοόλ, Βαρβιτουρικά-Βενζοδιαζεπίνες, Ναρκωτικά συνδεδεμένα με πράξεις σεξουαλικής κακοποίησης)
- **Εισπνεόμενα** (Βενζίνη, Κόλα, Διαλύτες, Αεροζόλ)
- **Διεγερτικά του ΚΝΣ** (Κοκαΐνη, Αμφεταμίνες, Μεθαμφεταμίνες, Νικοτίνη, Καφεΐνη)
- **Ινδική Κάνναβη** (Μαριχουάνα, Χασίς)
- **Ψευδαισθησιογόνα** (LSD, Ψιλοκυβίνη)
- **Νέες Ψυχοδραστικές Ουσίες** (Συνθετικές καθινόνες, Συνθετικά κανναβινοειδή)

Όπιο

Στην ομάδα των οπιοειδών ουσιών ανήκουν τα:

- φυσικά οπιοειδή (μορφίνη, κωδεΐνη)
- ημισυνθετικά οπιοειδή (ηρωίνη)
- συνθετικά οπιοειδή (πεθιδίνη, μεθαδόνη).

"Apothecary vessel Opium 18-19 century", by Bullenwächter/CC BY-SA 3.0 (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Apothecary_vessel_Opium_18-19_century.jpg#/media/File:Apothecary_vessel_Opium_18-19_century.jpg

Όπιο

Το όπιο είναι ο χυμός που παίρνουμε, όταν χαράζουμε τη χλωρή κάψα της παπαρούνας *Papaver somniferum* (υπνοφόρος μήκων).

Η υπνοφόρος μήκων ήταν ένα από τα σύμβολα της θεάς Δήμητρας. Σύμφωνα με το Μύθο, όταν ο Πλούτωνας άρπαξε την κόρη της Περσεφόνη, η Δήμητρα, στην απόγνωσή της, κατέφυγε στη δράση του χυμού της μηκώνου για να κοιμηθεί και να ξεχάσει τη λύπη της.

Υπνοφόρος μήκων, "Opium Poppy"/Public Domain (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Slaapbol_R0017601.JPG#/media/File:Slaapbol_R0017601.JPG

Όπιο

- Η υπονόσος μήκων απεικονίζεται σε αλαματίδια, αναθηματικές στήλες, αγγεία, νομίσματα και κοσμήματα στα αρχαιολογικά ευρήματα του Μινωικού και του Μυκηναϊκού πολιτισμού.
- Το πήλινο είδωλο της θεάς των Μηκώνων με τις τρεις χαρακτηριστικές παπαρούνες στο στέμμα της βρίσκεται στο Μουσείο Ηρακλείου Κρήτης.

Υπονόσος μήκων, "Opium poppies"/Public Domain(Wikipedia).

<http://en.wikipedia.org/wiki/File:Malwapoppy.jpg#/media/File:Malwapoppy.jpg>

Kritikos, P.G., Papadaki, S.P. (1967) The History of the Poppy and of *Opium* and Their Expansion in Antiquity in the Eastern Mediterranean Area. *Bulletin of Narcotics*, 19(3): 17-38.

Όπιο

- Το όπιο ήταν γνωστό στους αρχαίους λαούς για τις φαρμακευτικές του ιδιότητες. Στην αρχαία μεσοποταμία οι Σουμέριοι γνώριζαν το όπιο ήδη από το 4000 με 5000 π.Χ.
- Οι θεραπευτικές ιδιότητες του χυμού της μηκώνου περιγράφονται από τον Ιπποκράτη (460-377 π.Χ.) και τον Γαληνό (200-130 π.Χ.).

Γαληνός και Ιπποκράτης, "Galenohippokrates", CC BY-SA 2.5 (Wikipedia).

<http://psychology.wikia.com/wiki/File:Galenohippokrates.jpg>

Όπιο

- Οι άραβες γιατροί επίσης χρησιμοποιούσαν το όπιο για τις θεραπευτικές του ιδιότητες. Με τις κατάκτησεις τους μετέφεραν τις γνώσεις τους στην Ινδία (600 μ.Χ.) Τον 18ο αιώνα μεγάλες ποσότητες οπίου καλλιεργούνταν στην Ινδία, η οποία βρισκόταν υπό βρετανική κυριαρχία, και εξάγονταν στην Κίνα.

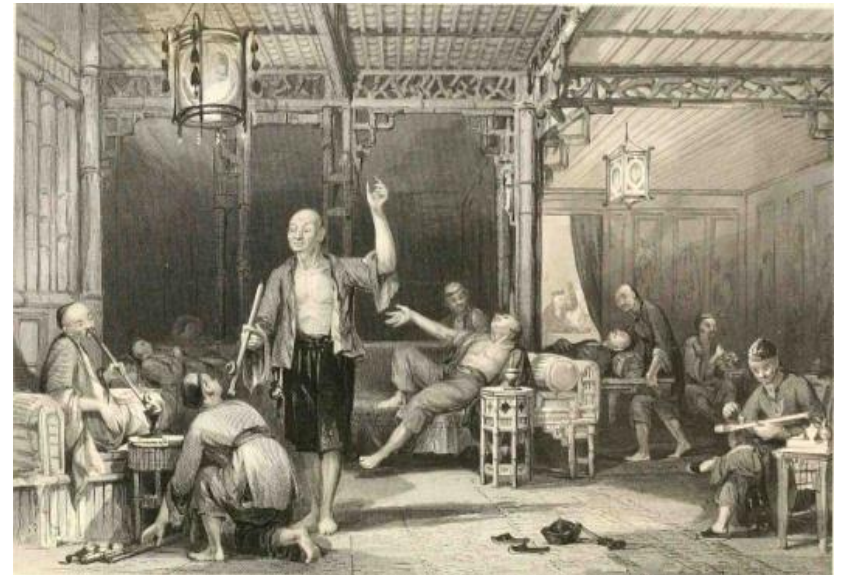

Χρήση οπίου στην Κίνα, "Chinese Opium smokers" /Public Domain (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chinese_Opium_smokers.jpg#/media/File:Chinese_Opium_smokers.jpg

Όπιο

- Οι μεγάλες διαστάσεις της χρήσης οπίου στην Κίνα οδήγησαν σε ρήξη της τελευταίας με την Αγγλία και τελικά στον εμπομαζόμενο «πόλεμο του οπίου» στα μέσα περίπου του 19ου αιώνα, ο οποίος έληξε με ήττα της Κίνας.
- Στη διάρκεια του 19ου αιώνα, το λάβδανο, διάλυμα οπίου και αιθυλικής αλκοόλης, αποτελούσε φάρμακο εκλογής για τα παιδιά ως προς την καταπολέμηση της διάρροιας και άλλων ασθενειών και για την ηρεμιστική του δράση.

"Chinese opium smokers" by T. Allom (1858) /Public Domain (Wikipedia).
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chinese_opium_smokers.jpg#/media/File:Chinese_opium_smokers.jpg

Μορφίνη

- Στις αρχές του 19ου αιώνα απομονώθηκε ένα φυσικό αλκολοειδές του οπίου, η μορφίνη που πήρε το όνομα της από το Μορφέα, τον θεό του ύπνου στην αρχαία ελληνική μυθολογία, και η οποία χρησιμοποιήθηκε για την ισχυρή αναλγητική δράση της αλλά και για την καταπολέμηση της οπιομανίας.
- Η εφεύρεση της σύριγγας το 1850 από τον Pravaz κατέστησε δυνατή την υποδόρια ένεση της μορφίνης και τη χρήση της σε ευρεία κλίμακα για την ανακούφιση τραυματιών πολέμου.
- Η ανακάλυψη της μορφίνης, άλλαξε τη σχέση του ανθρώπου με τον πόνο. Η ιατρική επιστήμη μέσα από την ένεση της μορφίνης καταργεί τον σωματικό πόνο καταγράφοντας έτσι μια τεράστια επιτυχία.

Μορφίνη

Η μορφίνη χρησιμοποιείται ακόμη και σήμερα σε περιπτώσεις όπου απαιτείται ισχυρή αναλγησία, όπως σε καρκινοπαθείς. Προκαλεί:

- αίσθημα ευφορίας
- ελαφρά άρση των αναστολών
- επιβράδυνση της σκέψης
- άμβλυνση του συναισθήματος
- καταστολή της αίσθησης του πόνου και της αναπνευστικής λειτουργίας

Ηρωίνη

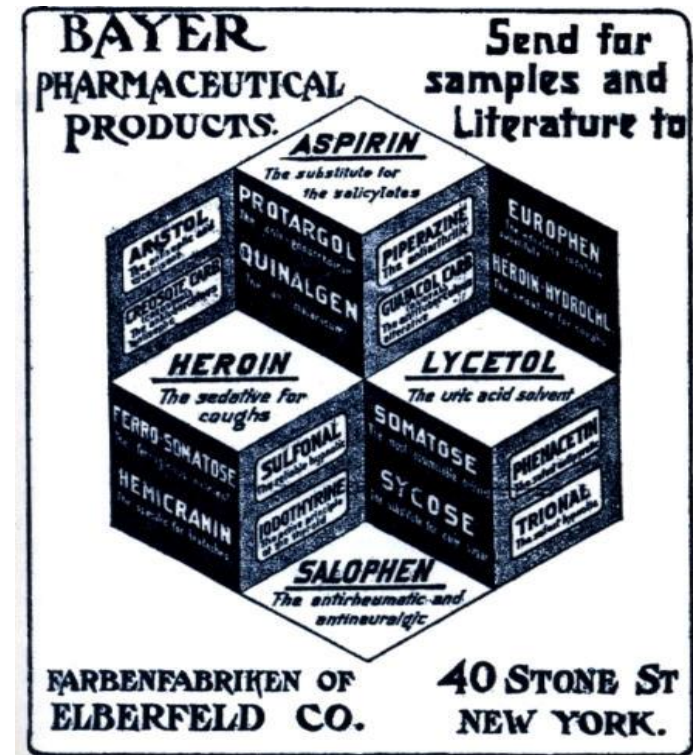
- Η ηρωίνη παράχθηκε στο τέλος του 19ου αιώνα και αντικατέστησε τη φαρμακευτική χρήση της μορφίνης, ενώ χρησιμοποιήθηκε για την κατάποληση της μορφινομανίας.
- Η ηρωίνη ή διαμορφίνη παράγεται με μικρή τροποποίηση της χημικής δομής της μορφίνης και μιμείται τη δράση των ενδορφινών.

Bayer Heroin bottle, Public Domain (Wikipedia).
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bayer_Heroin_bottle.jpg

Ηρωίνη

- Στην αρχή προωθήθηκε στην αγορά ως μη εθιστική ουσία εξαιρετικά αποτελεσματική ως αναλγητικό και αντιβηχικό φάρμακο.
- Η διαπίστωση ότι η ηρωίνη είναι τρεις φορές περίπου πιο εξαρτησιογόνος από τη μορφίνη, οδήγησε στην απαγόρευση της κυκλοφορίας της.

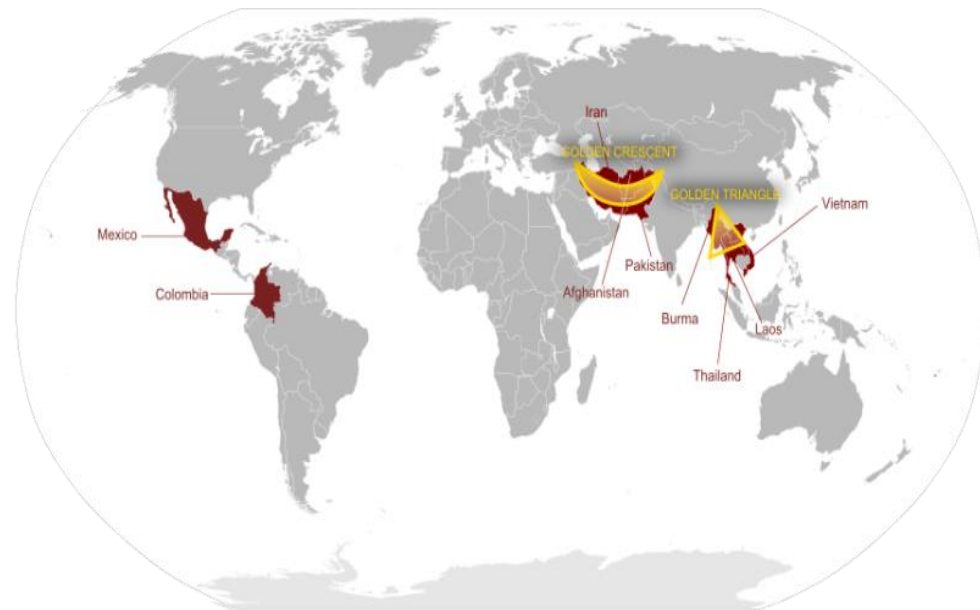

Bayer Heroin, Public Domain (Wikipedia).

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:BayerHeroin.png#/media/File:BayerHeroin.png>

Ηρωίνη

- Μέχρι το 1970, η κύρια πηγή προμήθειας της ηρωίνης στην Ευρώπη ήταν το Χρυσό Τρίγωνο στη νοτιοανατολική Ασία (EMCDDA 2013a).
- Σήμερα το 80% της παγκόσμιας παραγωγής προέρχεται από το Αφγανιστάν (περιοχή της Χρυσής Ημισελήνου).

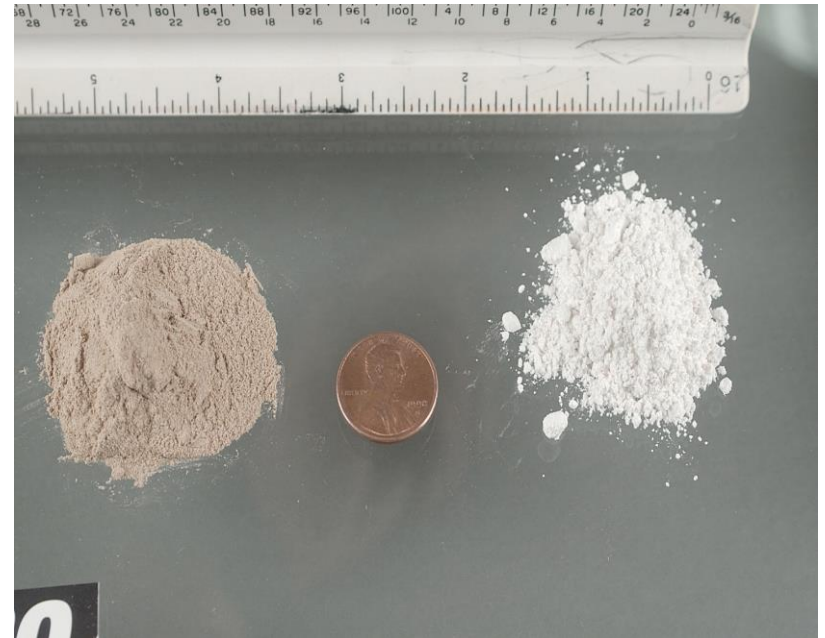

Παγκόσμια παραγωγή ηρωίνης, "HeroinWorld-en" by Cerveaugenie/CC BY-SA 3.0 (Wikipedia).

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:HeroinWorld-en.svg#/media/File:HeroinWorld-en.svg>

Ηρωίνη

- Οι μορφές εισαγόμενης ηρωίνης που ανέκαθεν διακινούνταν στην Ευρώπη είναι δύο: η ευρύτερα διαδεδομένη καφέ ηρωίνη (βάση ηρωίνης), η οποία προέρχεται κυρίως από το Αφγανιστάν, και η πιο σπάνια λευκή ηρωίνη (άλας) από τη Νοτιοανατολική Ασία και άλλες περιοχές.
- Η ηρωίνη είναι γνωστή ως «πρέζα», «παραμύθα», «άσπρη», «ζαπ» ή «brown sugar».

Μορφές ηρωίνης, "Heroin asian"/Public Domain (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Heroin_asian.jpg#/media/File:Heroin_asian.jpg

Ηρωίνη

- Η καφέ ηρωίνη θερμαίνεται και διαλύεται με την προσθήκη κιτρικού (ξυνό) ή ασκορβικού οξέος. Μπορεί επίσης να καπνιστεί. Σε αυτήν την περίπτωση θερμαίνεται συνήθως σε φύλλο αλουμινόχαρτου και ο χρήστης εισπνέει τους παραγόμενους ατμούς. Η πρακτική αυτή είναι γνωστή ως «chasing the gragon» (μτφ. Το κυνήγι του δράκου).

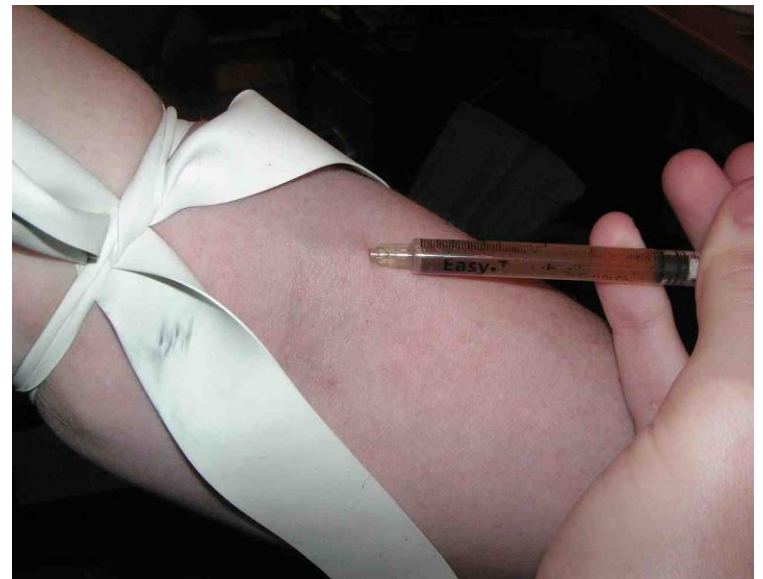

Προετοιμασία ενέσιμης χρήσης, by Psychonaught/ Public Domain (Wikipedia).

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Heroin.JPG#/media/File:Heroin.JPG>

Ηρωίνη

- Η ηρωίνη διακινείται συνήθως αναμεμειγμένη με άλλες ουσίες όπως ζάχαρη, άμυλο, σκόνη γάλακτος, κινίνο, στρυχνίνη κ.ά.
- Το γεγονός ότι ο χρήστης δεν γνωρίζει την ακριβή ποσότητα ηρωίνης, η οποία περιέχεται στη σκόνη που διαθέτει για χρήση, μπορεί να οδηγήσει σε οξεία τοξίκωση ή και θάνατο.

Ενέσιμη χρήση ηρωίνης, Public Domain (Wikipedia).
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Injecting_Heroin.JPG#/media/File:Injecting_Heroin.JPG

Άμεσες επιπτώσεις της χρήσης ηρωίνης στον οργανισμό

- συναίσθημα «ευφορίας» και «ηρεμίας»
- αναλγησία
- υπνηλία
- αναπνευστική καταστολή και μείωση καρδιακών παλμών
- μύση
- ναυτία, έμετος
- μειωμένη κινητικότητα του εντέρου
- καταστολή του αντανακλαστικού του βήχα
- υποθερμία
- μείωση της σεξουαλικής επιθυμίας εξαιτίας της μείωσης έκκρισης τεστοστερόνης

Μακροπρόθεσμες επιδράσεις

- μικροβιακή ενδοκαρδίτιδα και άλλες μικροβιακές μολύνσεις, όπως θρομβοφλεβίτιδα, αποστήματα, κυτταρίτιδα κ.ά.
- χρόνια νεφρική ή ηπατική ανεπάρκεια
- πνευμονολογικές επιπλοκές (πνευμονία, φυματίωση)
- αλλαγές στη δομή και τη φυσιολογία του εγκεφάλου δυνητικά μη αντιστρέψιμες
- ασθένειες, όπως Aids, και ηπατίτιδα Β και C, λόγω μόλυνσης από μη αποστειρωμένες βελόνες ή από την πολλαπλή χρήση τους από διαφορετικά άτομα
- βλάβη και διάτρηση των ρινικών μεμβρανών, όταν η χρήση γίνεται με εισπνοή από τη μύτη

Μακροπρόθεσμες επιδράσεις

- μη αναγνώριση σοβαρών σωματικών προβλημάτων, λόγω της αναλγητικής επίδρασης της ηρωίνης
- σεξουαλική ανικανότητα στους άντρες, διαταραχές ή/και διακοπή του έμμηνου κύκλου στις γυναίκες
- αϋπνία
- δυσκοιλιότητα
- κοινωνική απομόνωση, περιθωριοποίηση
- κατάθλιψη και άλλες ψυχιατρικές διαταραχές.

Επίσης, τα έμβρυα που εκτίθενται στη χρήση ηρωίνης μπορεί να γεννηθούν πρόωρα και λιποβαρή, έχοντας αρκετά αναπτυξιακά και συμπεριφορικά προβλήματα.

Εξάρτηση

- Η χρήση της ηρωίνης προκαλεί έντονη σωματική και ψυχολογική εξάρτηση. Οι χρήστες οργανώνουν όλη τη ζωή τους γύρω από την ουσία, η χρήση της οποίας γίνεται πια αυτοσκοπός. Η έντονα εθιστική επίδραση της ηρωίνης αφορά όλους τους τρόπους χρήσης της, παρότι οδοί χρήσης που επιτρέπουν την πιο γρήγορη είσοδο στον εγκέφαλο αυξάνουν τον κίνδυνο εξάρτησης.

Ανοχή

- Η ανοχή στην ηρωίνη εγκαθίσταται γρήγορα κι έτσι ο χρήστης χρησιμοποιεί ολοένα αυξανόμενες ποσότητες ουσίας για να επιτύχει το ίδιο αποτέλεσμα.
- Ως αποτέλεσμα οι χρήστες, οι οποίοι έχουν αναπτύξει μεγάλη ανοχή, μπορούν να κάνουν χρήση μεγάλων ποσοτήτων ουσίας οι οποίες σε άλλη περίπτωση θα ήταν θανατηφόρες.
- Η χρήση δεν αποσκοπεί πια στην αλλαγή της διάθεσης, μιας και ο χρήστης δεν μπορεί πλέον να βιώσει τα ευχάριστα συναισθήματα που ένιωθε στην αρχή, αλλά στην αποφυγή των συμπτωμάτων στέρησης.

Ανοχή

- Η ανοχή χάνεται πολύ γρήγορα μετά τη διακοπή της χρήσης. Ως αποτέλεσμα, όταν χρήστες εθισμένοι σε μεγάλες ποσότητες ουσίας επιχειρούν -μετά από διάστημα αποχής ή θεραπείας- κατευθείαν τη χρήση δόσεων ανάλογων με τις προηγούμενες, τότε οδηγούνται σε οξεία τοξίκωση και συχνά καταλήγουν.

Στερητικό σύνδρομο ηρωίνης

- άγχος
- νευρικότητα
- αρθραλγίες, μυαλγίες, κοιλιακοί κολικοί
- ναυτία, έμετος, διάρροια
- δακρύρροια, ρινόρροια
- ρίγος, χήναιο δέρμα (“cold turkey”)
- αϋπνία
- ακούσιες κινήσεις των ποδιών («ανήσυχα πόδια»)
- κατάθλιψη

Στερητικό σύνδρομο ηρωίνης

- Το στερητικό σύνδρομο ξεκινά λίγες ώρες μετά τη διακοπή της χρήσης, κορυφώνεται στις 48 έως 72 ώρες και υποχωρεί συνήθως μέσα σε μια εβδομάδα.
- Τα συμπτώματα συνήθως υποχωρούν μέσα σε μια εβδομάδα αλλά σε κάποιους χρήστες επιμένουν για αρκετούς μήνες.

Στο στερητικό σύνδρομο νεογνών παρατηρούνται τα εξής συμπτώματα:

- ανεξήγητο κλάμα
- τρόμος
- γαστρεντερικά προβλήματα και
- διαταραχές στον ύπνο

Μεθαδόνη

- Πρόκειται για συνθετικό παράγωγο του οπίου, το οποίο παράχθηκε στη Γερμανία κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου όπου υπήρχε μεγάλη έλλειψη οπιοειδών.
- Στη διάρκεια του 1960 ξεκίνησε η χρήση της ως υποκατάστατου για τη «θεραπεία» εξάρτησης από την ηρωΐνη.
- Απορροφάται εύκολα από το γαστρεντερικό σύστημα και η διάρκεια της δράσης της είναι κατά πολύ μεγαλύτερη από αυτήν της ηρωΐνης και της μορφίνης. Στα προγράμματα υποκατάστασης η λήψη σιροπιού μεθαδόνης καλύπτει το χρήστη για 24 ώρες.

Μεθαδόνη

- Προκαλεί έντονη σωματική και ψυχολογική εξάρτηση.
- Το στερητικό της σύνδρομο είναι ηπιότερο από αυτό της ηρωίνης αλλά διαρκεί πολύ περισσότερο.
- Η παράλληλη χρήση της μεθαδόνης με άλλα ναρκωτικά ή αλκοόλ μπορεί να επιφέρει ακόμη και το θάνατο.
- Στην Ελλάδα προγράμματα υποκατάστασης με μεθαδόνη άρχισαν να λειτουργούν πιλοτικά από το 1996.

Βουπρενοφρίνη

- Αποτελεί παράγωγο της μορφίνης και χρησιμοποιείται ως υποκατάστατο της ηρωίνης παρότι είναι αρκετά ακριβότερη από τη μεθαδόνη.
- Αποτελεί αγωνιστή αλλά και ανταγωνιστή των οπιοειδών ουσιών. Έτσι, η κατανάλωση οπιοειδών αμέσως μετά τη λήψη βουπρενορφίνης δεν επιφέρει την αναμενόμενη κλινική επίδραση, διότι οι υποδοχείς των οπιοειδών έχουν αποκλειστεί.
- Το στερητικό σύνδρομο της βουπρενορφίνης είναι συνήθως μικρότερο σε ένταση απ' ό,τι των άλλων οπιοειδών, όμως διαρκεί πολύ περισσότερο καθιστώντας τη διαδικασία της αποτοξίνωσης βασανιστική και πολύ δυσάρεστη για τον ασθενή.

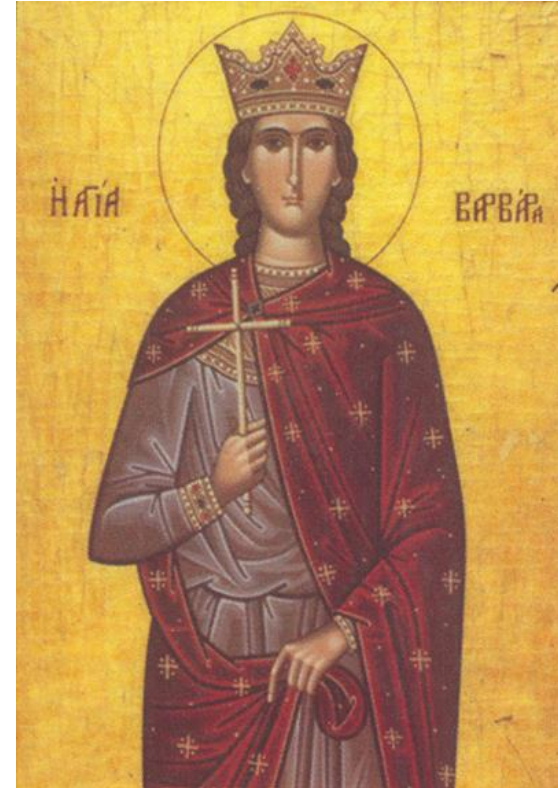
Κατασταλτικά του ΚΝΣ

Πρόκειται για ουσίες διαφορετικής χημικής δομής με παρόμοια όμως δράση στο ΚΝΣ:

- βαρβιτουρικά,
- βενζοδιαζεπίνες,
- GHB (ναρκωτική ουσία συνδεόμενη με σεξουαλική κακοποίηση)
- υπνωτικά φάρμακα νέας γενιάς, τα οποία έχουν παρόμοια δράση με τις βενζοδιαζεπίνες αλλά διαφορετική χημική δομή, π.χ. Ζαλεπλόνη (Sonata), Ζολπιδέμη (Stilnox).
- αλκοόλ, το οποίο λόγω των κοινωνικοπολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων και της ευρείας αποδοχής της χρήσης του θα περιγραφεί χωριστά.

Βαρβιτουρικά-Βενζοδιαζεπίνες

- Το βαρβιτουρικό οξύ συνετέθη το 1864 στη Γερμανία από τον Adolf von Bayer.
- Πήρε το όνομα αυτό γιατί παρασκευάστηκε την ημέρα της γιορτής της Αγίας Βαρβάρας.
- Η θεραπευτική χρήση βαρβιτουρικών για τις κατασταλτικές και υπνωτικές τους ιδιότητες ξεκίνησε στις αρχές του 20ού αιώνα και ήταν ευρέως διαδεδομένη μέχρι και τη δεκαετία του 1960.

- Αγία Βαρβάρα, Wikipedia, Public Domain, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=1491665>

Βαρβιτουρικά

Τα βαρβιτουρικά έχουν υπνωτικές, αντιεπιληπτικές, μυοχαλαρωτικές και ισχυρές εθιστικές ιδιότητες. Επίσης χρησιμοποιούνται ευρύτατα στην αναισθησιολογία χάριν της ιδιότητάς τους να επιφέρουν νάρκωση. Ανάλογα με τη διάρκεια της δράσης τους διακρίνονται σε:

- Ταχείας δράσης, π.χ. θειοπεντάλη (Penthothal)
- Μέσης δράσης, π.χ. πεντοβαρβιτάλη (Nembutal)
- Μακράς δράσης, π.χ. φαινοβαρβιτάλη (Luminal)

Η φαινοβαρβιτάλη αποτελεί το πιο ευρέως χρησιμοποιούμενο βαρβιτουρικό

Βενζοδιαζεπίνες

Χρησιμοποιούνται για τη θεραπευτική αντιμετώπιση του άγχους και της αϋπνίας:

- Αλπραζολάμη (Xanax)
- Βρωμαζεπάμη (Lexotanil)
- Διαζεπάμη (Valium, Stedon)
- Κλοναζεπάμη (Rivotril)
- Κλοραζεπάτη (Tranxene)
- Λοραζεπάμη (Tavor)
- Φλουνιτραζεπάμη (Vulbegal, Hipnosedon)

Αλπρα
http://

dia/Fil

Βενζοδιαζεπίνες

- Στην Ευρώπη η χρήση υπνωτικών/ηρεμιστικών κυμαίνεται ανάμεσα στο 2-15 % του πληθυσμού.
- Στο Βέλγιο το 14% του μαθητικού πληθυσμού αναφέρει χρήση των αντίστοιχων ουσιών με συνταγή γιατρού.
- Στην Ελλάδα 9,3% του μαθητικού πληθυσμού έχει κάνει χρήση ηρεμιστικών/υπνωτικών φαρμάκων τουλάχιστον μια φορά στη ζωή του.

Λοραζεπάμη (Tavor), Public Domain (Wikipedia).
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tavor_Lorazepam.jpg

Επίδραση των κατασταλτικών στον οργανισμό

- Μεγάλο ρόλο στην επίδραση των κατασταλτικών στον οργανισμό παίζει η ψυχική διάθεση του ατόμου και οι συνθήκες κάτω από τις οποίες γίνεται η λήψη της ουσίας.
- Συνήθως, τις πρώτες μέρες κατά τις οποίες γίνεται λήψη συνταγογραφούμενων κατασταλτικών του ΚΝΣ, το άτομο νιώθει υπνηλία και δυσκολία στο συντονισμό των κινήσεων. Καθώς το σώμα συνηθίζει στην επίδραση των φαρμάκων, οι ανεπιθύμητες αυτές ενέργειες υποχωρούν.
- Σε μικρές δόσεις η επίδραση των κατασταλτικών μοιάζει με αυτήν του αλκοόλ. Το άτομο ανακουφίζεται από το άγχος και τη στεναχώρια, χαλαρώνει και νιώθει ηρεμία και ευφορία. Μπορεί να συνυπάρχει σύγχυση, δυσκολία στη συγκέντρωση, μειωμένη ικανότητα βραχυπρόθεσμης μνήμης και νυσταγμός.

Επίδραση μακροπρόθεσμης χρήσης

- άγχος
- σύγχυση
- κεφαλαλγία
- ελαττωμένη ικανότητα συγκέντρωσης, κρίσης, μνήμης
- δυσαρθρία
- ασυνέργεια
- αυτόνομη υπερδραστηριότητα
- τρόμο των χεριών
- αϋπνία ή υπνηλία
- παραισθήσεις ή ψευδαισθήσεις
- ψυχοκινητική διέγερση
- κατάθλιψη ως αποτέλεσμα της χρήσης

Επίδραση μακροπρόθεσμης χρήσης

- Σημεία ενδεικτικά μείζονος συμπτωματολογίας στέρησης είναι τα ακόλουθα:
 - σπασμοί grand mal
 - ψυχωτικά συμπτώματα - παραλήρημα
 - υπερπυρεξία
 - κώμα που μπορεί να καταλήξει στον θάνατο.
- Απαιτείται ενδονοσοκομειακή νοσηλεία καθώς τα παραπάνω συμπτώματα στέρησης μπορεί να οδηγήσουν σε θάνατο.
- Χρήση βενζοδιαζεπινών για τουλάχιστον 2 εβδομάδες απαιτεί πρόγραμμα σταδιακής διακοπής τους.

Ναρκωτικά συνδεδεμένα με πράξεις σεξουαλικής κακοποίησης

- Σύμφωνα με έρευνες που πραγματοποιήθηκαν σε έξι ευρωπαϊκές χώρες (Γερμανία, Ιρλανδία, Λιθουανία, Φινλανδία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο), το 20% των γυναικών στην Ευρώπη έχουν κάποια εμπειρία σεξουαλικής επίθεσης στην ενήλικη ζωή τους (EMCDDA, 2008a).
- Σε αυτές συγκαταλέγονται ορισμένες βενζοδιαζεπίνες, όπως η φλουνιτραζεπάμη και το γ-υδροξυβουτυρικό οξύ (GHB). Στις περισσότερες περιπτώσεις η χρήση αυτών των ουσιών συνδυάζεται με αλκοόλ (η επίδραση των περισσότερων υπνωτικών και αγχολυτικών φαρμάκων αυξάνεται με την παράλληλη χρήση αλκοόλ).

Ναρκωτικά συνδεδεμένα με πράξεις σεξουαλικής κακοποίησης

- Οι ουσίες που συνδέονται με περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης προστίθενται εν αγνοία του θύματος στο ρόφημά του, επειδή προκαλούν απώλεια μνήμης και αδυναμία αντίστασης.

GBL/GHB

Die gleiche Dosis wie beim letzten Mal
Überdosis dieses Mal.

GBL/GHB ist äußerst schwer zu dosieren: Der Dosisunterschied zwischen „Abfahrt“ und „Absturz“ ist nur gering. Dein Körper reagiert jedes Mal anders. **ACHTUNG!** Eine Überdosis kann zum Erstickenstod durch Atemlähmung führen. Extrem erhöhtes Risiko für einen Atemstillstand mit evtl. Todesfolge besteht beim Gebrauch von GBL/GHB zusammen mit Alkohol, HIV-Medikamenten, Tranquilizern oder Opiaten.

Bei Problemen: Bar - Personal informieren und Notarzt rufen: 112

MED-INFO

Πόστερ το οποίο χρηματοδοτήθηκε από μια σύμπραξη οργανισμών υγείας της Γερμανίας ως μέρος προγράμματος προαγωγής ασφαλούς νυχτερινής διασκέδασης.
Γερμανία - <http://partypack.de>; <http://www.checkup-koeln.de/>

GHB

- Το GHB, γνωστό ως 'υγρό ecstasy' και 'γυναικείο viagra' συντέθηκε για πρώτη φορά το 1960, αλλά τρία χρόνια αργότερα ανακαλύφθηκε ότι αποτελεί ενδογενή ουσία του ανθρώπινου οργανισμού (EMCDDA, 2008).
- Στη δεκαετία του 1980 άρχισε να χρησιμοποιείται για την αναβολική δράση του (διεγείρει τη σύνθεση πρωτεϊνών),
- Στη δεκαετία του 1990 η χρήση του συνδέθηκε με τη ηλεκτρονική μουσική σκηνή.

Πόστερ το οποίο χρηματοδοτήθηκε από τις δημοτικές αρχές στο Παρίσι για ανάρτηση σε κέντρα νυχτερινής διασκέδασης και σε σχετικούς ιστοχώρους. Πηγές: Παρίσι - <http://www.fetez-clairs.org>

GHB

- Το GHB είναι ιδιαίτερα τοξικό. Μια μικρή αύξηση της δόσης του μπορεί να προκαλέσει οξεία τοξίκωση, απώλεια συνείδησης και κώμα.
- Μεγάλο ποσοστό των εισαγωγών σε τμήμα επειγόντων περιστατικών οφείλεται σε υπερβολική δόση GHB.

Εικόνα 2.17 GHB, by La Cara Salma - Own work/CC BY-SA 3.0 (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Alcover_17,5_-_Gamma-Hydroxybutyric_acid.JPG#/media/File:Alcover_17,5_-_Gamma-Hydroxybutyric_acid.JPG

GHB

- Συνήθως κυκλοφορεί σε υγρή μορφή αλλά και σε σκόνη. Ο χρήστης δεν γνωρίζει την περιεκτικότητα του GHB στο υγρό και ως εκ τούτου ο κίνδυνος λήψης υπερβολικής δόσης είναι μεγάλος (μπορεί να οδηγήσει σε ύπνο, κώμα, σπασμούς ή και θάνατο).
- Συστηματική χρήση προκαλεί ανοχή και εξάρτηση, ενώ η στέρηση της ουσίας συχνά προκαλεί αϋπνία, άγχος, τρόμο και εφίδρωση.

GHB, by United States Department of Justice/Public Domain (Wikipedia).

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gamma-hydroxybutyrate.jpg#/media/File:Gamma-hydroxybutyrate.jpg>

Φλουνιτραζεπάμη

- Η φλουνιτραζεπάμη (“Rohypnol”) είναι άχρωμη, άοσμη και διαλύεται εύκολα σε ροφήματα στα οποία προστίθεται εν αγνοία του χρήστη. Προκαλεί προδρομική αμνησία και έτσι τα θύματα δεν μπορούν να θυμηθούν συμβάντα μετά τη λήψη της ουσίας .
- Στην Ελλάδα κυκλοφορεί με την εμπορική ονομασία “Vulbegal” και “Hirnosedon” τα οποία είναι δημοφιλή στον κύκλο των χρηστών.

"Flunitrazepam" by Hideya - Own work/CC BY-SA 3.0 (Wikipedia).

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Silece.jpg#/media/File:Silece.jpg>

Οινόπνευμα

- Στην Ελλάδα παρατηρείται αύξηση τόσο της περιστασιακής όσο και της συστηματικής χρήσης από εφήβους και νέους (ΕΚΤΕΠΝ, 2014).
- Σε μικρές δόσεις η χρήση οινοπνεύματος προκαλεί μείωση των αναστολών και αίσθημα χαλάρωσης και ευεξίας.
- Μεγάλες δόσεις αλκοόλ (τοξίκωση) προκαλούν ερυθρότητα προσώπου, αστάθεια στη βάρδιση, αδυναμία συντονισμού κινήσεων και συγκεχυμένη ομιλία.
- Το άτομο νιώθει μεγάλη αυτοπεποίθηση στις ικανότητές του, η οποία όμως δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, μιας και τα αντανακλαστικά του είναι μειωμένα (τροχαία ατυχήματα). Αυξάνεται η σεξουαλική διάθεση, όχι όμως και η σεξουαλική ικανότητα.

Στερητικό σύνδρομο από οινόπνευμα

- τρόμος
- εφίδρωση
- υπερθερμία
- άγχος
- αϋπνία
- πονοκέφαλος
- ναυτία-έμετος
- σπασμοί
- κατάθλιψη
- ευερεθιστότητα
- τρομώδες παραλήρημα

Μακροπρόθεσμες επιδράσεις από τη χρήση αλκοόλ

- εγκεφαλικά επεισόδια
- καρδιαγγειακά νοσήματα
- κακοήθη νεοπλάσματα
- κίρρωση του ήπατος
- αλκοολική γαστρίτιδα
- αλκοολική παγκρεατίτιδα
- κατάθλιψη
- κίνδυνο αυτοκτονικής και ετεροκαταστροφικής συμπεριφοράς
- ελλείμματα γνωστικών λειτουργιών
- αμνησία
- παραισθήσεις
- σύνδρομο εμβρυϊκού αλκοολισμού (δυσπλασίες, νοητική έκπτωση, στερητικό σύνδρομο).

Εισπνεόμενες ουσίες

- Το φαινόμενο της χρήσης εισπνεόμενων ουσιών έχει τις ρίζες του στο 18ο και 19ο αιώνα κατά τους οποίους παρατηρήθηκε η χρήση χλωροφορμίου και αιθέρα για τις ευφορικές τους ιδιότητες. Μάλιστα η χρήση του αιθέρα ήταν τόσο εθιστική, ώστε να χρησιμοποιηθεί ο όρος «αιθερισμός».
- Στην Ελλάδα, οι εισπνεόμενες ουσίες κατέχουν το μεγαλύτερο ποσοστό κατάχρησης ανάμεσα στις ψυχοδραστικές ουσίες (ΕΚΤΕΠΝ 2014).
- Οι γονείς οφείλουν να γνωρίζουν ότι ακόμη και σποραδικά ή μοναδικά επεισόδια χρήσης εισπνεόμενων ουσιών μπορεί να αποβούν εξαιρετικά επικίνδυνα (εξαιτίας καρδιακής ανακοπής ή ασφυξίας).

Τρόπος χρήσης

- Εισπνοή αναθυμιάσεων απευθείας από τα εμπορικά προϊόντα
- Ψεκασμός αεροζόλ κατευθείαν στη μύτη ή το στόμα
- Εισπνοή αναθυμιάσεων από ουσίες οι οποίες ψεκάζονται σε πλαστική ή χάρτινη σακούλα
- Εισπνοή από εμποτισμένο ύφασμα τοποθετημένο πάνω στο στόμα
- Εισπνοή από μπαλόνια τα οποία περιέχουν κάποιο διαλύτη
- Επειδή η επίδραση διαρκεί μόνο λίγα λεπτά, οι χρήστες καταφεύγουν στην εισπνοή διαλυτών επανειλημμένα για αρκετές ώρες. Η επανειλημμένη χρήση μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια συνείδησης και πιθανόν στο θάνατο.

Εισπνεόμενες ουσίες

- Ο θάνατος μετά από χρήση εισπνεόμενων ουσιών οφείλεται συνήθως σε:
- καρδιακή αρρυθμία και ανακοπή
- ασφυξία
- εισρόφηση
- σπασμούς
- κώμα
- τραυματισμούς-ατυχήματα κατά τη διάρκεια της τοξίκωσης

Κρέμα σαντιγύ (αριστερά) και εμπορικά προϊόντα για παράνομη χρήση σε διάφορες γεύσεις, «τροπική αύρα» (μεσαίο) και «γεύση κίτρου» (δεξιά), "Big-ox-oxygen-canisters", CC BY-SA 2.5 via Wikimedia Commons.

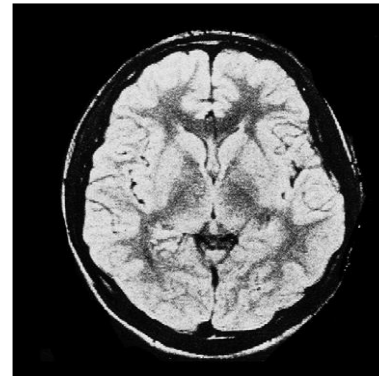
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Big-ox-oxygen-canisters.png#/media/File:Big-ox-oxygen-canisters.png>

Άμεση επίδραση

- ζάλη
- αίσθημα ευφορίας
- διανοητική σύγχυση
- έκπτωση της κρίσης
- επιθετικότητα
- εριστική συμπεριφορά
- επιβραδυνόμενη ομιλία
- αστάθεια
- τρόμος
- νυσταγμός
- διπλωπία ή θάμβος όρασης
- μείωση αντανακλαστικών
- γενικευμένη μυϊκή αδυναμία
- εμβροντησία ή και κώμα

Μακροπρόθεσμες επιπτώσεις

- η καταστροφή του προστατευτικού περιβλήματος των νευρικών ινών μπορεί να προκαλέσει μυϊκούς σπασμούς, τρόμο ή ακόμη και μόνιμες βλάβες στη βάδιση, στην κάμψη ή στην ομιλία παρόμοιες με αυτές που παρατηρούνται στη σκλήρυνση κατά πλάκας
- τα εγκεφαλικά κύτταρα κατάστρέφονται λόγω της υποξίας του εγκεφάλου.

Απεικόνιση εγκεφάλου ατόμου που δεν έχει κάνει χρήση ψυχοδραστικών ουσιών (αριστερά) και ατόμου μετά από χρόνια χρήση (δεξιά) NIDA Research Report (NIH 12-3818, Public Domain (στη δεξιά εικόνα ο εγκέφαλος είναι μικρότερος).

<https://teens.drugabuse.gov/sites/default/files/inhalantsrrs.pdf>

Μακροπρόθεσμες επιπτώσεις

- σοβαρές και μόνιμες βλάβες του ΚΝΣ,
- ηπατική και νεφρική ανεπάρκεια,
- καταστολή του μυελού των οστών (μυελοτοξικότητα που μπορεί να οδηγήσει σε απλαστική αναιμία).

Εισπνεόμενα "HOppers"/Public Domain (Wikipedia).

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:HOppers.jpg#/media/File:HOppers.jpg>

Κοκαΐνη

- Η κοκαΐνη περιέχεται στα φύλλα του φυτού κόκα (*Erythroxylon coca*), το οποίο ευδοκιμεί στα μεγάλα υψόμετρα των Περουβιανών και Βολιβιανών Άνδεων.
- Από τα φύλλα του φυτού κόκα παράγεται μια ομογενεοποιημένη μάζα, η οποία ονομάζεται πάστα κοκαΐνης.

Erythroxylon coca/Public Domain (Wikipedia).
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Erythroxylum_coca_-_K%C3%B6hler%208093s_Medizinal-Pflanzen-204.jpg#/media/File:Erythroxylum_coca_-_K%C3%B6hler%208093s_Medizinal-Pflanzen-204.jpg

Κοκαΐνη

- Από την πάστα κοκαΐνης παράγεται η βάση (base) της κοκαΐνης και με περαιτέρω επεξεργασία η υδροχλωρική κοκαΐνη.
- Οι Ιθαγενείς πληθυσμοί των περιοχών αυτών μασούν φύλλα κόκας εδώ και 3.500 χρόνια για ευχαρίστηση ή για να αντέξουν τις δύσκολες εργασίες, την πείνα και την δίψα (SAMSHA 1999).

Erythroxylon coca, by H. Zell - Own work/CC BY-SA 3.0 (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Erythroxylum_coca_002.JPG#/media/File:Erythroxylum_coca_002.JPG

Κοκαΐνη

- Οι ιθαγενείς πληθυσμοί παραδοσιακά έβραζαν τα φύλλα της κόκας και τα πρόσφεραν ως ρόφημα.
- Επίσης, τα χρησιμοποιούσαν στις θρησκευτικές τελετές τους ή για ιατρικούς σκοπούς.

Coca tea, Public Domain (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Te_de_coca2.JPG#/media/File:Te_de_coca2.JPG

Κοκαΐνη

- Τα φύλλα κόκας, όπως ο καφές και το τσάι, βράζονται και προσφέρονται ως ροφήματα.
- Καμιά από τις προαναφερθείσες χρήσεις των φύλων κόκας -τα οποία περιέχουν μικρή ποσότητα κοκαΐνης που απορροφάται αργά- δεν έχει παρόμοια επίδραση με αυτήν της υδροχλωρικής κοκαΐνης.

"Coca teabags" by A. Hitchcock – Flickr/ CC BY 2.0 (Wikipedia).

"Coca teabags" by Andrew Hitchcock - Flickr. Licensed under CC BY 2.0 via Wikimedia Commons - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Coca_teabags.jpg#/media/File:Coca_teabags.jpg

Κοκαΐνη

- Καθώς οι γιατροί ανακάλυπταν τις ψυχοδραστικές της ιδιότητες άρχισε να χρησιμοποιείται για την καταπολέμηση του άγχους, της κατάθλιψης και για την απεξάρτηση από την μορφίνη.
- Πιστεύεται ότι η αυθεντική σύσταση της Coca Cola περιείχε περίπου 2.5 mg κοκκαΐνης ανά 100 ml (SAMSHA 1999).

"AmericanDruggist22Oct1900CocaColaAd"/Public Domain (Wikipedia).
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:AmericanDruggist22Oct1900CocaColaAd.jpg#/media/File:AmericanDruggist22Oct1900CocaColaAd.jpg>

Κοκαΐνη

- Ο γερμανός χημικός Albert Niemann αναγνώρισε τις διεγερτικές ιδιότητες του φυτού κόκα και ανακάλυψε την καθαρή υδροχλωρική κοκαΐνη το έτος 1862.
- Στις αρχές του 20ου αιώνα η κοκκαΐνη αποτελούσε το κύριο δραστικό συστατικό σε πολλά φάρμακα, τονωτικά και ελιξήρια.

"Cocaine toothache drops", 1885/Public Domain (Wikipedia).
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cocaine_for_kids.png#/media/File:Cocaine_for_kids.png

Κοκαΐνη

- Τα σωματικά, ψυχιατρικά και κοινωνικά προβλήματα που δημιουργούσε η χρήση της κοκαΐνης οδήγησαν σε νομοθετικές ρυθμίσεις οι οποίες περιορίζαν σε πολύ μεγάλο βαθμό τη νόμιμη χρήση της.

FOR THE HAIR.

CURES DANDRUFF, SOOTHES ALL IRRITATION OF THE SCALP, MAKES THE HAIR GROW AND GIVES A BEAUTIFUL LUSTRE.

PRICE, 50c. AND \$1.00 PER BOTTLE.

SEND YOUR ADDRESS FOR OUR PAMPHLET ON THE

HAIR.

ITS CARE AND MANAGEMENT.

Joseph Burnett Co., Boston.

Χρήση κοκαΐνης στις αρχές του 20ού αιώνα. Public Domain (Wikipedia).

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Burnett%27s_Cocaine_for_the_hair_\(advertisement,_McClure%27s_1896\).jpg#/media/File:Burnett%27s_Cocaine_for_the_hair_\(advertisement,_McClure%27s_1896\).jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Burnett%27s_Cocaine_for_the_hair_(advertisement,_McClure%27s_1896).jpg#/media/File:Burnett%27s_Cocaine_for_the_hair_(advertisement,_McClure%27s_1896).jpg)

Κοκαΐνη

- Η κοκαΐνη είναι ένα ισχυρό διεγερτικό του ΚΝΣ, το οποίο αυξάνει τα επίπεδα της νευροδιαβιβαστικής ουσίας ντοπαμίνη στα εγκεφαλικά κέντρα που ρυθμίζουν την ευχαρίστηση και την κίνηση.

"Cocaine hydrochloride CII for medicinal use" by Paravis/CC BY-SA 3.0 (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cocaine_hydrochloride_CII_for_medicinal_use.jpg#/media/File:Cocaine_hydrochloride_CII_for_medicinal_use.jpg

Κοκαΐνη

- Η κοκαΐνη είναι μία λευκή, άοσμη σκόνη που συνήθως εισπνέεται από τη μύτη σε δόσεις 10-30 mg την ημέρα.
- Η κοκαΐνη μπορεί να αναμειχθεί με ηρωίνη («speedball»), ένας συνδυασμός αρκετά επικίνδυνος, που μπορεί να επιφέρει ακόμη και θάνατο.

*"Man sniffing" by own work/Copyrighted free use via
Wikimedia Commons.*

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Crack_Crack.JPG#/media/File:Crack_Crack.JPG

Κοκαΐνη

- Η κοκαΐνη μπορεί να διαλυθεί για ενέσιμη χρήση.
- Το κρακ προέρχεται από τη μετατροπή της υδροχλωρικής κοκαΐνης σε ελεύθερη βάση («free base») με τη προσθήκη διττανθρακικού νατρίου (σόδας).
- Το κρακ συνήθως καπνίζεται μαζί με μαριχουάνα ή θερμαίνεται και εισπνέεται ο καπνός του σε ειδικές γυάλινες πίπες.

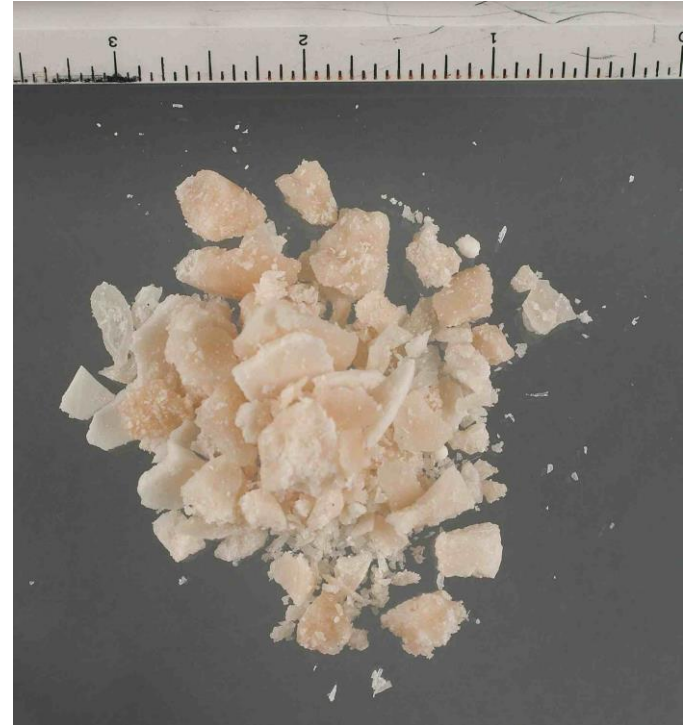

Παραγωγή κρακ με μαγειρική σόδα, νερό και υδροχλωρική κοκαΐνη, Public Domain (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Crack_Crack.JPG#/media/File:Crack_Crack.JPG

Κοκαΐνη

- Άλλες ονομασίες της κοκαΐνης στον κύκλο των χρηστών είναι: κόκα, χιόνι, αναψυκτικό, κοκό, κόκα-κόλα, κοκορέτσι, blow, coke, και C.
- Το κρακ είναι γνωστό ως «βραχάκι», «χαλίκι», «βάση» και «rock».

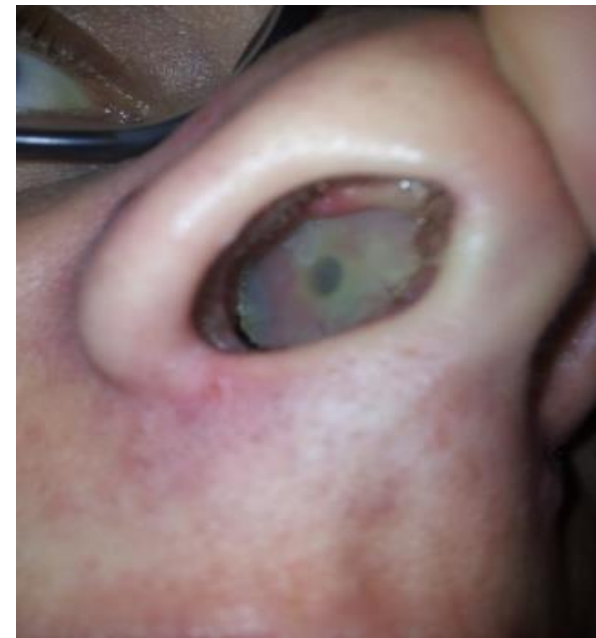

"Crack street dosage"/Public Domain (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Crack_street_dosage.jpg#/media/File:Crack_street_dosage.jpg

Επιπτώσεις από την μακροπρόθεσμη χρήση κοκαΐνης:

- Χρόνια ρινική καταρροή, ρινική αιμορραγία, διάτρηση των ρινικών μεμβρανών και του διαφράγματος, απώλεια της αίσθησης της όσφρησης
- Ανορεξία και σημαντική απώλεια βάρους
- Διαταραχές του ύπνου

"Cocaine nose" by FarmerYo - Own work/CC BY-SA 3.0 (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cocaine_nose.jpg#/media/File:Cocaine_nose.jpg

Επιπτώσεις από την μακροπρόθεσμη χρήση κοκαΐνης:

- Αρρυθμίες, υπέρταση, καρδιακή ανεπάρκεια, καρδιομυοπάθεια, έμφραγμα του μυοκαρδίου
- Μείωση της ικανότητας για συγκέντρωση
- Μείωση της σεξουαλικής επιθυμίας, ανικανότητα
- Σε περίπτωση εγκυμοσύνης αποβολή, αιμορραγίες, πρόωρος τοκετός και γέννηση νεκρού εμβρύου, σωματικές δυσπλασίες
- Άγχος
- Κρίσεις πανικού
- Κατάθλιψη και αυτοκτονικός ιδεασμός
- Ψύχωση

Αμφεταμίνη/μεθαμφεταμίνη

- Η αμφεταμίνη και η μεθαμφεταμίνη στη χημική τους δομή μοιάζουν με τα φυσικά διεγερτικά του ανθρώπινου οργανισμού, την αδρεναλίνη και τη νοραδρεναλίνη.
- Οι δύο αυτές ουσίες μοιάζουν τόσο στην όψη και στις επιπτώσεις, ώστε είναι δύσκολο τόσο για τους χρήστες όσο και για τους διακινητές τους να τις ξεχωρίσουν.

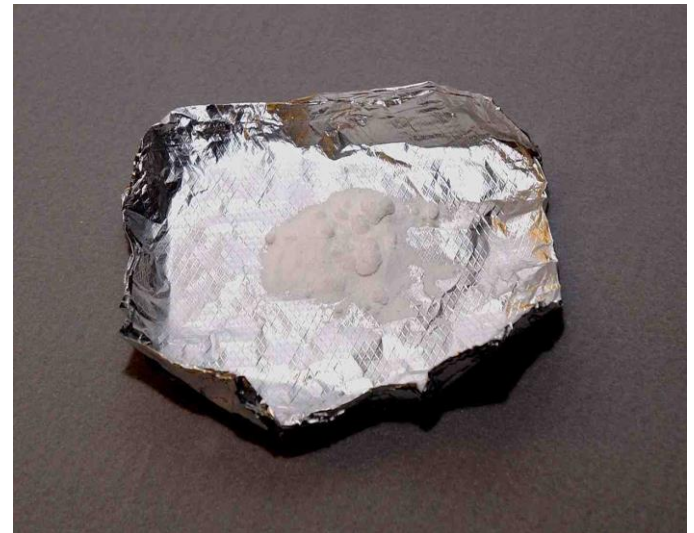

Amphetamine, "Amph salts" by Seppi333 - Own work/CC BY-SA 3.0 (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Amph_salts.jpg#/media/File:Amph_salts.jpg

Αμφεταμίνη/μεθαμφεταμίνη

- Σύμφωνα με τους χρήστες, ιδιαίτερα σημαντική επίδραση των ουσιών αποτελεί η μείωση των κοινωνικών ή σεξουαλικών αναστολών και η επιθυμία να επιμηκύνουν τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις ή να κοινωνικοποιούνται με άλλα άτομα που κάνουν χρήση της ίδιας ουσίας.
- Δημοφιλείς σε φοιτητές κατά την περίοδο των εξετάσεων, σε οδηγούς νυχτερινών δρομολογίων και σε εργάτες νυχτερινής βάρδιας.

"Powder meth in foil" by US Drug Enforcement Administration/Public Domain (Wikipedia).
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Powder_meth_in_foil.jpg#/media/File:Powder_meth_in_foil.jpg

Αμφεταμίνη/μεθαμφεταμίνη

- Προκαλούν αίσθημα ευεξίας, εγρήγορση, αύξηση της ικανότητας για συγκέντρωση, αυξημένες επιδόσεις σε σωματικές και πνευματικές δραστηριότητες, μείωση της όρεξης.
- Είναι εξαιρετικά εθιστικές και η αρχική θετική τους επίδραση ακολουθείται από έντονες αρνητικές επιπτώσεις (έντονο καταθλιπτικό συναίσθημα, εξάντληση, αλλοιώσεις της δομής και λειτουργίας του εγκεφάλου, αμφεταμινική ψύχωση κ.ά.).

"Crystal Meth Rock"/Public Domain (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Crystal_Meth_Rock.jpg#/media/File:Crystal_Meth_Rock.jpg

Σωματικές Επιδράσεις

- Τα συμπτώματα που προκαλούνται μέσω του Αυτόνομου Νευρικού Συστήματος είναι αύξηση του καρδιακού ρυθμού, της αρτηριακής πίεσης και της αναπνοής, εφίδρωση, ξηροστομία, διαστολή στις κόρες των ματιών, θολή όραση, κακή γεύση.
- Η χρόνια χρήση μπορεί να βλάψει τα αιμοφόρα αγγεία και να προκαλέσει εγκεφαλικές αιμορραγίες ή και καρδιακή προσβολή. Επίσης, προκαλεί σημαντική απώλεια βάρους και όρεξης, φθορά δοντιών, ενώ πολλές γυναίκες εμφανίζουν διαταραχές ή και διακοπή της περιόδου.
- Σοβαρές τοξικές επιδράσεις στο έμβρυο.

Εξάρτηση

- Οι αμφεταμίνες είναι εξαιρετικά εθιστικές. Οι χρήστες συχνά αποκτούν εξάρτηση από τις ουσίες αυτές προκειμένου να αποφύγουν τα δυσάρεστα συμπτώματα τα οποία συνοδεύουν τη λήξη της δράσης τους (έντονο καταθλιπτικό συναίσθημα, άγχος ή απάθεια, παρατεταμένη και έντονη υπνηλία, κόπωση, έντονο αίσθημα πείνας, και σοβαρές ιδέες αυτοκαταστροφής που ενδέχεται να οδηγήσουν σε αυτοκτονία).
- Έτσι ο χρήστης καταφεύγει σε όλο μεγαλύτερες και συχνότερες δόσεις αμφεταμινών με αποτέλεσμα την πλήρη εξάντληση μετά από μια μακρά περίοδο συνεχούς κατάχρησης.

Έκσταση

- Στην αρχαιότητα, οι Έλληνες ονόμαζαν την κατάσταση της έκστασης «θεϊκή μανία».
- Η χημική ουσία MDMA (ή αλλιώς ecstasy) ανακαλύφθηκε στη Γερμανία στις αρχές του 20ού αιώνα. Στη δεκαετία του 1960 κυκλοφόρησε ως ανορεκτικό φάρμακο.
- Είναι γνωστή ως «ναρκωτικό των κλαμπ», γιατί συνδέεται με τη σκηνή της ηλεκτρονικής χορευτικής μουσικής και συνήθως καταναλώνεται σε club ή σε πάρτυ.

Ecstasy tablets /Public Domain (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ecstasy_monogram.jpg#/media/File:Ecstasy_monogram.jpg

Πιθανές ανεπιθύμητες σωματικές επιδράσεις

- ναυτία
- κρυάδες
- εφίδρωση
- ασυναίσθητο τρίξιμο δοντιών και σφίξιμο μυών της γνάθου
- μυϊκές κράμπες
- θολή όραση
- αύξηση της θερμοκρασίας του σώματος (υπερθερμία)
- αφυδάτωση
- υψηλή αρτηριακή πίεση
- καρδιακή ανεπάρκεια
- νεφρική ανεπάρκεια
- αρρυθμία

Μακροπρόθεσμες επιπτώσεις

Η συστηματική χρήση μπορεί να οδηγήσει σε:

- οργανικές αλλοιώσεις στον εγκέφαλο
- καρδιακά προβλήματα
- έντονο άγχος
- κατάθλιψη
- διαταραχές του ύπνου
- διαταραχές της διατροφής (ανορεξία)
- ψύχωση

Καπνός

- Μέχρι το 1492, όταν ο Χριστόφορος Κολόμβος ανακάλυψε την Αμερική, το φυτό του καπνού παρέμενε άγνωστο στους Ευρωπαίους.
- Πεντακόσια χρόνια αργότερα 650.000 Ευρωπαίοι πεθαίνουν πρόωρα εξαιτίας της κατανάλωσης καπνού κάθε χρόνο ενώ υπολογίζεται ότι ο αριθμός των καπνιστών υπερβαίνει το ένα δισεκατομμύριο παγκοσμίως (WHO, 2011).

Καπνός, by D. Ramsey/CC BY-SA 2.5 (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Field_of_Tobacco_in_Intercourse_Pennsylvania_2984px.jpg#/media/File:Field_of_Tobacco_in_Intercourse_Pennsylvania_2984px.jpg

Καπνός

Η χρόνια χρήση νικοτίνης συνδέεται με:

- στεφανιαία νόσο,
- καρκίνο πνεύμονα, φάρυγγα, λάρυγγα, ουροδόχου κύστης, της στοματικής κοιλότητας, του οισοφάγου, του παγκρέατος
- χρόνιες αποφρακτικές πνευμονοπάθειες,
- αγγειακές παθήσεις του εγκεφάλου
- βρεφική θνησιμότητα και στις εμβρυϊκές επιπλοκές κατά την κύηση

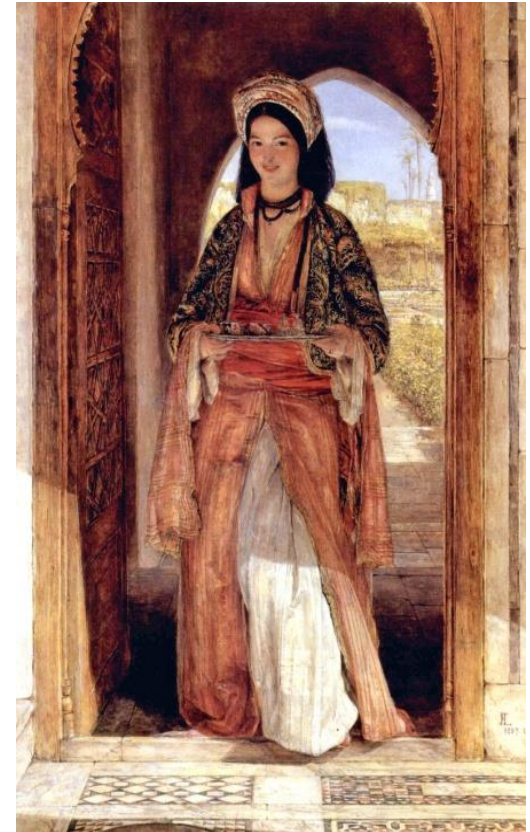

Πούρα Αβάνας, *Public Domain (Wikipedia)*.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cigar_balcony_loc_3b25437r.jpg#/media/File:Cigar_balcony_loc_3b25437r.jpg

Καφεΐνη

- Στην Ευρώπη ο καφές πέρασε από την Βενετία, η οποία διατηρούσε ισχυρές εμπορικές σχέσεις με τον αραβικό κόσμο μόλις τον 17ο αιώνα, ενώ η Αμερική γνώρισε τον καφέ μόλις στις αρχές του 18ου αιώνα. Η Ελλάδα, σαν τμήμα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, δοκίμασε τον καφέ πριν από την υπόλοιπη Ευρώπη.

Χρήση καφέ, "A coffee bearer, from the Ottoman quarters in Cairo, Egypt" (1857), by J. F. Lewis/ Public Domain (Wikipedia).

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:John_Fr_ederick_Lewis_004.jpg

Καφεΐνη

Χρήση καφέ, "A coffee house in Palestine", Public Domain (Wikipedia).

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kahvihuone.jpg#/media/File:Kahvihuone.jpg>

Χρήση καφέ, "Dame mit Kaffeetasse", by Eisman-Semenowsky, Public Domain (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Eisman-Semenowsky_Dame_mit_Kaffeetasse.jpg#/media/File:Eisman-Semenowsky_Dame_mit_Kaffeetasse.jpg

Καφεΐνη

Καθημερινή κατανάλωση 300 mg καφεΐνης (περίπου 4 φλιτζάνια καφέ) μπορεί να προκαλέσει στερητικά συμπτώματα όπως:

- Ανησυχία
- Ευερεθιστότητα
- Αίσθημα κόπωσης
- Έντονη κεφαλαλγία

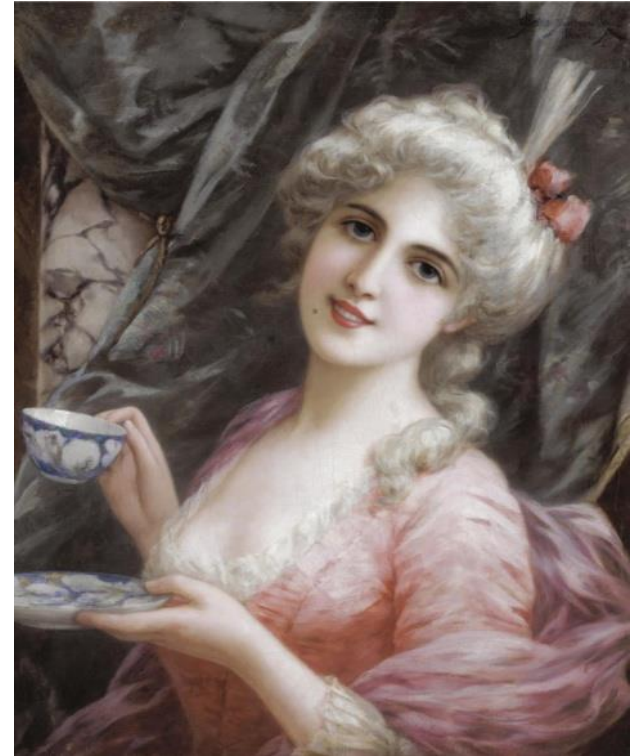

Χρήση καφέ, "The Samovar 1926" by W. Paxton, Public Domain (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:WilliamPaxton_TheSamovar_1926.jpg#/media/File:WilliamPaxton_TheSamovar_1926.jpg

Καφεΐνη

- Η προέλευση του τσαγιού είναι κινέζικη (2737 π.Χ.). Οι Πορτογάλοι έφεραν το 1610 το τσάι στην Ευρώπη. Το έτος 1618 μ.Χ. οι Κινέζοι έστειλαν στον τσάρο Αλέξανδρο σαν δώρο, τσάι. Κατά το 18ο αιώνα το τσάι της Κίνας έγινε το πρώτο “παγκόσμιο” προϊόν.
- Παρότι στα φύλλα του τσαγιού η περιεκτικότητα καφεΐνης είναι περίπου 3.5%, ένα φλιτζάνι τσάι είναι πιο ελαφρύ από ένα αντίστοιχο φλιτζάνι καφέ, γιατί χρησιμοποιείται μικρότερη ποσότητα για την παρασκευή του.

Χρήση τσαγιού, "Tea-time" by Emile Eisman-Semenowsky 1859-1911, Public Domain (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:%C3%89mile_Eisman-Semenowsky_Tea-time.jpg#/media/File:%C3%89mile_Eisman-Semenowsky_Tea-time.jpg

Κάνναβη

- Η κάνναβη είναι φυτό αυτοφυές σε πολλές περιοχές της γης εξαιτίας της μεγάλης ικανότητας προσαρμογής του σε διάφορες κλιματολογικές συνθήκες (*cannabis sativa*).
- Είναι η πιο συχνά χρησιμοποιούμενη παράνομη ουσία παγκοσμίως. Το βασικό ψυχοδραστικό της συστατικό είναι η τετραϋδροκανναβινόλη (THC).

"Marijuana" by United States Fish and Wildlife Service/Public Domain (Wikipedia).

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Marijuana.jpg#/media/File:Marijuana.jpg>

Κάνναβη

- Από την ινδική κάνναβη παρασκευάζονται φάρμακα για ορισμένες ασθένειες, όπως το γλαύκωμα, η σκλήρυνση κατά πλάκας, η νευρική ανορεξία, κάποιες μορφές καρκίνου, το AIDS κ.λπ.
- Στην Ελλάδα η χρήση της κάνναβης ήταν συχνή σε περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες στις αρχές του 20ού αιώνα, συνδέθηκε με το ρεμπέτικο τραγούδι και απαγορεύτηκε το 1920.

"Drug bottle containing cannabis"/Public Domain (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Drug_bottle_containing_cannabis.jpg#/media/File:Drug_bottle_containing_cannabis.jpg

Κάνναβη

- Από το 2000 περίπου πολλές Ευρωπαϊκές χώρες περιόρισαν τις ποινές που επιβάλλουν για το αδίκημα της απλής χρήσης ή κατοχής.
- Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας, η δημόσια συζήτηση για τον έλεγχο της κάνναβης στην Ευρώπη τείνει να θέτει στο στόχαστρο περισσότερο την προμήθεια και τη διακίνηση της ουσίας παρά τη χρήση της (EMCDDA, 2014).

Γλυκά με χασίς, "space cakes", Public Domain (Wikipedia).
[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Three_space_brownies.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Three_space_brownies.jpg#/media/File:Three_space_brownies.jpg)
#/media/File:Three_space_brownies.jpg

Κάναβη

- Η ονομασία «μαριχουάνα» αποδίδεται συνήθως στα αποξηραμένα μέρη του φυτού (φύλλα, άνθη, βλαστοί, σπόροι) ενώ η ονομασία «χασίς» υποδηλώνει παρασκεύασμα ρητίνης του φυτού.
- Η ρητίνη (φούντα) αποξηραίνεται και στη συνέχεια συμπιέζεται σχηματίζοντας σκουρόχρωμες πλάκες χασίς, γνωστές ως «μαύρο» εξαιτίας του χρώματός τους.

"Ganesh wafer (hashish)" by Mjpresson - Own work, CC BY-SA 3.0 (Wikipedia).

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ganesh_wafer_\(hashish\).jpg#/media/File:Ganesh_wafer_\(hashish\).jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ganesh_wafer_(hashish).jpg#/media/File:Ganesh_wafer_(hashish).jpg)

Κάναβη

- Το χασισέλαιο αποτελεί συμπυκνωμένο προϊόν της ουσίας υψηλής περιεκτικότητας.
- Η κάνναβη συνήθως καπνίζεται με ή χωρίς προσθήκη κοινού καπνού σε ένα στριφτό τσιγάρο, πίπα, ή ναργιλέ.

Συνθετικά κανναβινοειδή, Public Domain (Wikipedia).
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:%27Spice%27_--_a_designer_synthetic_cannabinoid.jpg#/media/File:%27Spice%27_--_a_designer_synthetic_cannabinoid.jpg

Κάνναβη

- Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλούν τα στοιχεία περί αυξημένης δραστηκότητας της φυτικής κάνναβης καθώς και η χρήση συνθετικών κανναβινοειδών.
- Οι εμπορικές τους ονομασίες είναι “Spice”, “Jamaican Gold”, “Mon-keys go Bananas”, “Black Mamba”, “Lava Red”, “head Trip”, “Ultra Cloud 10”, “Freedom Fly High” κ.ά.

Synthetic cannabinoids/Public Domain (Wikipedia).
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Spice_gold.jpg#/media/File:Spice_gold.jpg

Άμεση επίδραση στον οργανισμό

- αίσθημα ευεξίας, ευφορίας και χαλάρωσης
- όξυνση της αισθητηριακής αντιληπτικότητας όλων των αισθήσεων (π.χ. βλέπει τα χρώματα πιο λαμπερά)
- αύξηση της σεξουαλικής επιθυμίας
- αίσθημα βραδύτητας του χρόνου
- υπνηλία (κυρίως όταν η χρήση δεν γίνεται σε ομαδικό πλαίσιο)
- ξηροστομία
- αίσθημα πείνας ιδιαίτερα για γλυκά

Άμεση επίδραση στον οργανισμό

- μείωση της ικανότητας για βραχυπρόθεσμη μνήμη
- μείωση της ικανότητας προσοχής, κρίσης και άλλων γνωστικών λειτουργιών
- μειωμένο συντονισμό κινήσεων και ικανότητα ισορροπίας
- αύξηση του καρδιακού ρυθμού
- ψυχωσικά επεισόδια

(NIDA, 2014· Λιάππας, 2003)

Μακροπρόθεσμη επίδραση στον οργανισμό

- μείωση της ικανότητας μνήμης και των μαθησιακών ικανοτήτων
- διαταραχές ύπνου
- εξάρτηση
- χρόνια βήχα, βρογχίτιδα
- αυξημένος κίνδυνος για σχιζοφρένεια
- αυξημένος κίνδυνος αγχώδους διαταραχής, κατάθλιψης και συνδρόμου έλλειψης κινήτρων

Σύνδρομο έλλειψης κίνητρων (Amotivational syndrome)

Χρόνιοι χρήστες κανναβινοειδών μπορεί να εμφανίσουν το «σύνδρομο έλλειψης κίνητρων» με συμπτώματα:

- κοινωνική απόσυρση
- απώλεια ενδιαφέροντος για δραστηριότητα (ακόμη και όσον αφορά την κάλυψη των καθημερινών αναγκών)
- αδυναμία επίτευξης μακροχρόνιων στόχων

Ψευδαισθησιογόνες ουσίες

- Στην κατηγορία αυτή συμπεριλαμβάνονται ουσίες που επηρεάζουν σημαντικά τις ανώτερες πνευματικές λειτουργίες της αντίληψης, της σκέψης και των συναισθημάτων (αλλιώς ψυχεδελικές/ παραισθησιογόνες ουσίες).
- Ιστορικά έχουν χρησιμοποιηθεί σε θρησκευτικές τελετουργίες για να προκαλέσουν αποστασιοποίηση από την πραγματικότητα καθώς και «οράματα», τα οποία πίστευαν ότι πρόσφεραν μυστικιστική ενόραση ή ότι βοηθούσαν την επαφή με ένα πνευματικό κόσμο ή μια «ανώτερη δύναμη» (NIDA, 2014).

Αγαλματίδια των Μάγια σε σχήμα μανιταριού, NIDA, Public Domain. (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Psilocybe_Mushrooms_statues.jpg#/media/File:Psilocybe_Mushrooms_statues.jpg

Ψευδαισθησιογόνες ουσίες

- LSD (Lysergic Acid Diethylamide)
- Peyote (μεσκαλίνη)
- Ψιλοκυβίνη («μαγικάμανιτάρια»)
P.C.P. (Φαινκυκλιδίνη)
- Κεταμίνη

Peyote/Public Domain (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Peyote_Cactus.jpg#/media/File:Peyote_Cactus.jpg

LSD

- Η πιο γνωστή ημισυνθετική ψευδαισθησιογόνος ουσία στην Ευρώπη.
- Συντέθηκε το 1938 στην Ελβετία. Προέρχεται από ένα μύκητα, ο οποίος αναπτύσσεται στη σίκαλη και σε άλλα δημητριακά.
- Χρησιμοποιήθηκε για αρκετά χρόνια στην έρευνα πάνω στις ψυχιατρικές διαταραχές (πρόκληση «εργαστηριακής» ψύχωσης).

Έξι δόσεις LSD /Public Domain (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pink_Elephants_on_Parade_Blotter_LSD_Dumbo.jpg#/media/File:Pink_Elephants_on_Parade_Blotter_LSD_Dumbo.jpg

LSD

- Συνδέθηκε με τα νεανικά κινήματα του 1960 ως ουσία η οποία «διευρύνει τη συνείδηση».
- Οι χρήστες περιγράφουν τα ψευδαισθητικά βιώματα υπό την επήρεια της ουσίας ως «ταξίδια». Μερικά ταξίδια αφορούν ευχάριστες εμπειρίες και μια αίσθηση διευρυμένης συνείδησης. Τα «άσχημα ταξίδια» περιλαμβάνουν τρομακτικές σκέψεις και εφιαλτικά συναισθήματα άγχους και απόγνωσης που συμπεριλαμβάνουν φόβους απώλειας ελέγχου, τρέλας ή θανάτου.

LSD

- Γνωστό ως «τριπάκι», κυκλοφορεί σε μικρά κομμάτια απορροφητικού χαρτιού με διάφορα σχέδια (συνήθως 7 mm) τα οποία έχουν εμποτιστεί με μικρή ποσότητα LSD.
- Επίσης βρίσκεται σε μορφή μικρού χαπιού (2-3 mm), κάψουλας, ή ακόμη και σε υγρή μορφή.

Εννιακόσιες δόσεις LSD, "Ruby Slippers LSD Sheet" by W. Rafti/CC BY 2.5 (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ruby_Slippers_LSD_Sheet.jpg#/media/File:Ruby_Slippers_LSD_Sheet.jpg

Ρεγυοτε (Μεσκαλίνη)

- Το ρεγυοτε, είναι ένας μικρός, στρογγυλός κάκτος ο οποίος ευδοκιμεί στο Μεξικό και τις νοτιοδυτικές περιοχές των ΗΠΑ και χρησιμοποιούνταν ευρέως στις θρησκευτικές τελετές των ιθαγενών των περιοχών αυτών.

Peyote, "*Lophophora williamsii*" by MyName (Hans B.) - Own work/CC BY-SA 3.0 (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lophophora_williamsii.jpg#/media/File:Lophophora_williamsii.jpg

Ψιλοκυβίνη («μαγικά μανιτάρια»)

- Η χρήση μανιταριών με παραισθησιογόνες ιδιότητες ανάγεται στις τελετές των φυλών της Κεντρικής Αμερικής, γύρω στο 500 μ.Χ.
- Πολλά μανιτάρια αυτού του είδους ευδοκιμούν στις τροπικές και υποτροπικές περιοχές της Νότιας Αμερικής, του Μεξικού και των ΗΠΑ (NIDA, 2014).
- Η χρήση των μαγικών μανιταριών για "ψυχαγωγικό" σκοπό - όπως και αυτή του LSD- συνδέθηκε με τα νεανικά κινήματα του 1960.

Ψιλοκυβίνη, "*Psilocybe semilanceata*" by P. Ullrich/CC BY-SA 3.0 (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Psilocybe_semilanceata.jpg#/media/File:Psilocybe_semilanceata.jpg

Κεταμίνη

- Συντέθηκε το 1962 και από τότε χρησιμοποιείται ευρέως στην κτηνιατρική για την ταχεία αναισθησία που προκαλεί και για τις αναλγητικές της ιδιότητες.
- Γνωστή ως «K», «βιταμίνη K», «special K» αποτελεί έναν τρόπο απόδρασης από την πραγματικότητα για νέα άτομα που βιώνουν ανία ή έντονες δυσκολίες στην καθημερινή τους ζωή και αναζητούν ριψοκίνδυνες ή ακραίες εμπειρίες.

Ketamine, Public Domain (Wikipedia).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Home_Anesthetic.jpg#/media/File:Home_Anesthetic.jpg

Επίδραση κεταμίνης

- αίσθηση φωτός σε όλο το σώμα
- άγνωστες εμπειρίες σε σχέση με την περιεκτικότητα του σώματος (π.χ. το άτομο ένιωθε το σώμα του ξύλινο, λαστιχένιο ή πλαστικό)
- παράξενα παραμορφωμένο σχήμα ή μέγεθος σώματος
- αίσθηση ότι το άτομο επιπλέει ή ότι δεν υπάρχει βαρύτητα
- οπτικές ψευδαισθήσεις π.χ. το άτομο νιώθει ότι κινείται σε δωμάτια με λαμπερά κινούμενα σχήματα και φιγούρες

Επίδραση κεταμίνης

- απουσία αίσθησης του χρόνου (αίσθηση αιωνιότητας)
- ενδοσκόπηση στα βάθη της ύπαρξης
- το άτομο μπορεί να νιώθει ότι λιώνει και ενώνεται με κάποιο άλλο άτομο ή κάτι στο περιβάλλον
- αίσθημα αποχωρισμού από το σώμα

Hansen, G., Jensen, SB., Chandresh, L. and Hilden, T. (1988) 'The psychotropic effect of Ketamine'. *Journal of Psychoactive Drugs*, 20, pp. 419–425.

Νέες ψυχοδραστικές ουσίες

- Η υψηλή δραστικότητα των νέων συνθετικών ουσιών περιπλέκει την ανίχνευσή τους, επειδή οι συγκεντρώσεις τους στο αίμα είναι πολύ χαμηλές (EMCDDA 2014).
- Η εμφάνιση υψηλής δραστικότητας συνθετικών ουσιών δυσχεραίνει το έργο των διωκτικών αρχών, αφού ακόμη και μικροποσότητες των ουσιών αυτών μπορούν να μετατραπούν σε μεγάλο αριθμό δόσεων.
- Οι κύριες ομάδες των νέων ψυχοδραστικών περιλαμβάνουν τα συνθετικά κανναβινοειδή και τις συνθετικές καθιόνες.
- Η διαθεσιμότητα των ουσιών αυτών μέσω του διαδικτύου αλλά και εμπορικών καταστημάτων (“head shops”, “smart shops”) ή αυτοσχέδιων καταστημάτων σε μεγάλες μουσικές διοργανώσεις καθιστούν την πρόσβαση στις συγκεκριμένες ουσίες ιδιαίτερα εύκολη.

Ευχαριστώ πολύ